

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร และกลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 13 ฉบับ ได้รับคืนกลับมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 117 ฉบับ ได้รับคืนกลับมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.03 และแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา จำนวน 10 ฉบับ ได้รับคืนกลับมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา (ดังแสดงในตารางที่ 2-10)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา (ดังแสดงในตารางที่ 11-12)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา (ดังแสดงในตารางที่ 13-17)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน  
พระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน  
เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา (ดังแสดงในตารางที่ 18-22)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทาง  
พระพุทธศาสนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

## ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา

**ตอนที่ 1** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน พระพุทธศาสนา

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้ว้ น การให้ทาน

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกา: อนาถบิณฑิกะ	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
2. ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกา: นางวิสาขา	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</b>			
3. พุทธศาสนสุภาษิต: สุขุโข ปุญฺญสุตฺต จุจฺจโย การสั่งสมบุญย่อมนำสุขมาให้	4.53	0.51	เหมาะสมมาก
4. ศาสนพิธี: การทำบุญตักบาตร	4.69	0.48	เหมาะสมมากที่สุด
5. ศาสนพิธี: การถวายภัตตาหาร สิ่งของที่ควรถวาย และสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
6. ศาสนพิธี: การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
7. ศาสนพิธี: การถวายผ้าอาบน้ำฝน	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
8. ศาสนพิธี: การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยธรรม	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
9. ศาสนพิธี: การกรวดน้ำ	4.61	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
10. ศาสนพิธี: การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
11. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: บุญกิริยาวัตถุ 10	4.46	0.66	เหมาะสมมาก
12. ศาสนพิธี: ข้อปฏิบัติในวันเสด็จพระ ข้าวงพระพุทธ การถวายเครื่องไทยธรรม การกรวดน้ำ	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการให้ทาน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกาเรื่อง อนาถปิณฑิกะ และนางวิสาขา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ศาสนพิธีเรื่อง การทำบุญตักบาตร การถวายภัตตาหาร-สิ่งของที่ควรถวาย-และสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ การถวายสังฆทาน-เครื่องสังฆทาน การถวายผ้าอาบน้ำฝน การจัดเครื่องไทยธรรม-เครื่องไทยธรรม การกรวดน้ำ การทอดกฐิน-การทอดผ้าป่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ศาสนพิธีเรื่อง ข้อปฏิบัติในวันเสด็จพระ-การถวายข้าวพระพุทธ-การถวายเครื่องไทยธรรม-การกรวดน้ำ มีความเหมาะสมมากที่สุด และที่มีความเหมาะสมมาก คือ พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง สุขุ ปุณฺณสุส อุจฺจโย-การสังสมบุญย่อมนำสุขมาให้ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง บุญกิริยาวัตถุ 10 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความเมตตา กรุณา

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา: สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</b>			
2. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา: สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
3. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา: สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาลำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความเมตตา กรุณา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ได้แก่ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา เรื่อง สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา มีความเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้วยความสันโดษ

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกา: พระมหากัสสปะ	4.46	0.66	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</b>			
2. ชาดก: มิตตวินทุกชาดก	4.15	0.98	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
3. ชาดก: สุวัณณหังสชาดก	4.46	0.66	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้วยความสันโดษ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกาเรื่อง พระมหากัสสปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ชาดกเรื่อง มิตตวินทุกชาดก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ชาดกเรื่อง สุวัณณหังสชาดก มีความเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความไม่ประมาท

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. พุทธประวัติ: เทวทูต 4	4.76	0.43	เหมาะสมมากที่สุด
2. พุทธศาสนสุภาษิต: อดทน ใจหายอดทน จงเตือนตนด้วยตน	4.61	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
3. เรื่องน่ารู้จากพระไตรปิฎก: อภินิหารปัจเจกชน 5	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
4. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: ไตรลักษณ์	4.76	0.59	เหมาะสมมากที่สุด
5. พุทธศาสนสุภาษิต: ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย	4.69	0.48	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความไม่ประมาทในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ พุทธประวัติตอนเทวทูต 4 พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง อดทน ใจหายอดทน จงเตือนตนด้วยตน เรื่องน่ารู้จากพระไตรปิฎกเรื่อง อภินิหารปัจเจกชน 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ไตรลักษณ์ พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง ปมาโท มจฺจุโน ปทํ-ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย มีความเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการพึ่งตน

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. พุทธศาสนสุภาษิต: อุตตนา โจทยุตตานัง จงเตือนตนด้วยตน	4.53	0.51	เหมาะสมมาก
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: มงคล 38 เรื่อง มีศิลปวิทยา	4.38	0.65	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการพึ่งตน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง อุตตนา โจทยุตตานัง-จงเตือนตนด้วยตน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง มงคล 38 เกี่ยวกับมีศิลปวิทยา มีความเหมาะสมมาก



ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคำนิยมทางพุทธศาสนาด้านการใช้ปัญญา

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: โภคส 3	4.69	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
2. พุทธศาสนสุภาษิต: นิสम्म กรณํ เสยโย ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ	4.61	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
3. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา: พัฒนาการเรียนรู้ ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบ คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ-โทษและ ทางออก	4.76	0.43	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</b>			
4. ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกา: พระสารีบุตร	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
5. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา: พัฒนาการเรียนรู้ ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบ อุบายปลูกเร้าคุณธรรมและวิธีคิดแบบอรรถธรรม สัมพันธ์	4.76	0.43	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
6. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: ปัญญา 3	4.69	0.48	เหมาะสมมากที่สุด
7. พุทธศาสนสุภาษิต: สุตสูตํ ลภเต ปญญํ ผู้ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา	4.46	0.66	เหมาะสมมาก
8. ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกา: พระเขมาเถรี	4.61	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
9. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา: พัฒนาการเรียนรู้ด้วย วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบ อริยสังข์ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการใช้ปัญญา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง โภคัล 3 พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง นิสมม กรณิ เสยโย-โคระครวญก่อนแล้วจึงทำ การบริหารจิตและเจริญปัญญาเรื่อง พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ-โทษและทางออก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกาเรื่อง พระสารีบุตร การบริหารจิตและเจริญปัญญาเรื่อง พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอุปมาปลูกเจ้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ปัญญา 3 ประวัติพุทธสาวกพุทธสาวิกาเรื่อง พระเขมาเถรี การบริหารจิตและเจริญปัญญาเรื่อง พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย มีความเหมาะสมมากที่สุด และที่มีความเหมาะสมมาก คือ พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง สุตสูลั ลภเต ปญญ-ผู้ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการฝึกตน

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: ไตรสิกขา	4.76	0.59	เหมาะสมมากที่สุด
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: กรรณฐาน 2	4.53	0.66	เหมาะสมมาก
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</b>			
3. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
4. ชาดก: ราโชวาทชาดก	4.46	0.66	เหมาะสมมาก
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
5. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: มรรคมงคล 8	4.61	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
6. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: บุญกิริยาวัตถุ 10	4.69	0.66	เหมาะสมมากที่สุด
7. พุทธศาสนสุภาษิต: อตุตา หเว ชิตฺติ เสยฺโย-ชนะตนนั้นแลดีกว่า	4.76	0.43	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการฝึกตน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ไตรสิกขา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง มรรคมงคล 8 บุญกิริยาวัตถุ 10 พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง อตุตา หเว ชิตฺติ เสยฺโย-ชนะตนนั้นแลดีกว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง กรรณฐาน 2 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชาดกเรื่อง ราโชวาทชาดก ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการเห็นคุณค่าชีวิต

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: สุข 2 (กายิก, เจตสิก)	4.69	0.48	เหมาะสมมากที่สุด
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: คิหิสุข (กามโกคิสุข 4)	4.23	0.83	เหมาะสมมาก
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</b>			
3. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: สุข 2 (สามิส, นิรามิส)	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
4. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: อัตถะ 3	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านการเห็นคุณค่าชีวิต ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง สุข 2 (กายิก, เจตสิก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง สุข 2 (สามิส, นิรามิส) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง อัตถะ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด และที่มีความเหมาะสมมากคือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง คิหิสุข (กามโกคิสุข 4) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความเป็นอิสระไม่ยึดติด

เนื้อหา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</b>			
1. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: ไตรสิกขา	4.46	0.77	เหมาะสมมาก
<b>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</b>			
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: ไตรลักษณ์	4.61	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
3. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา: มรรคมีองค์ 8	4.46	0.66	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเห็นว่าเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาด้านความเป็นอิสระไม่ยึดติด ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ไตรลักษณ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด และที่มีความเหมาะสมมากคือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ไตรสิกขา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ มรรคมีองค์ 8 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา

1. ด้านการให้ทาน ได้แก่ ศาสนพิธีเรื่อง พิธีทำบุญ-งานมงคล-งานอวมงคล (2 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ด้านความเมตตาการุณา ได้แก่ หน้าที่ชาวพุทธเรื่อง มิตรแท้-มิตรเทียม (2 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพุทธประวัติตอนการสั่งสอน (4 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ด้านความสันโดษ ได้แก่ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่อง พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง (3 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. ด้านความไม่ประมาท ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ธาตุ 4 (5 ทาน) พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง นิสมม กรณํ เสยโย-ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ (5 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สมบัติ 4-วิบัติ 4 (4 ทาน) สติปัญญาฐาน 4 (6 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วัฏฏะ 3 (2 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การบริหารจัดการและเจริญปัญญาเรื่อง ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัญญาเน้นอานาปานสติ และการนำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน (3 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3
5. ด้านการพึ่งตน ได้แก่ พุทธประวัติตอนแสวงหาความรู้ (4 ทาน) ตอนบำเพ็ญทุกรกิริยา (2 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตอนผจญมาร (3 ทาน) ตอนตรัสรู้ (3 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางมารวิชัย (3 ทาน) สัมมนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่อง พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง (4 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
6. ด้านการใช้ปัญญา ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง มงคล 38 เกี่ยวกับ พังธรรมตามกาล (3 ทาน) และสนทนาธรรมตามกาล (3 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
7. ด้านการฝึกตน ได้แก่ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนเองและครอบครัว (6 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พุทธประวัติตอนผจญมาร (5 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางมารวิชัย (5 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
8. ด้านการเห็นคุณค่าชีวิต ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง มงคล 38 เกี่ยวกับ ประพฤติธรรม (3 ทาน) เว้นจากความชั่ว (2 ทาน) พุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปํ-ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว (3 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และพุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง ธมฺมจารี สุํ เสดิ-ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข (3 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

9. ด้านความเป็นอิสระไม่ยึดติด ได้แก่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ธาตุ 4 (4 ทาน)  
อภินิหารเวทมนต์ 5 (4 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อายตนะ (4 ทาน) ฌาน-ญาณ (4 ทาน)  
ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และอัสตา-อนัตตา (5 ทาน) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

## ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา

### ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	17	16.5
หญิง	86	83.5
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	14	13.6
30 ปีขึ้นไป	89	86.4
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	88	85.4
ปริญญาโท	10	9.7
อื่น ๆ ได้แก่		
- เปรียญธรรม 5 ประโยค	2	1.9
- ปริญญาตรี และธรรมศึกษาตรี	1	1.0
- ปริญญาตรี และธรรมศึกษาเอก	2	1.0
4. ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 10 ปี	14	13.6
10 ปีขึ้นไป	89	86.4
5. ระดับชั้นที่สอน		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	31	30.1
มัธยมศึกษาปีที่ 2	36	35
มัธยมศึกษาปีที่ 3	36	35
6. การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใน สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา		
เคย	76	73.8
ไม่เคย	27	26.2



จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.5 แยกตามอายุครูส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 86.4 แยกตาม วุฒิการศึกษาครูส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.4 แยกตาม ประสบการณ์ในการสอนครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 86.4 แยกตาม ระดับชั้นที่สอนครูส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 35 เท่าๆ กัน แยกตามการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใน สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาครูส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 73.8

ตารางที่ 12 แสดงการเรียงลำดับความถี่ของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับปัจจัย  
ในด้านครูผู้สอนที่ทำให้การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาประสบผลสำเร็จ

รายการ	อันดับการเลือก						
	1	2	3	4	5	6	7
1. วิธีปฏิบัติของครู	12	12	14	20	15	19	11
2. ความเป็นกัลยาณมิตรของครู	17	14	6	15	22	17	12
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน	18	18	23	19	12	9	4
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	5	16	14	16	19	15	18
5. ความศรัทธา และความสนใจในการศึกษาและ การสอนพระพุทธศาสนา	33	19	15	10	12	10	4
6. ความสามารถของครูในการสืบค้นข้อมูลจากพระไตรปิฎก และแหล่งข้อมูลอื่นๆ	2	9	5	14	19	37	17
7. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและปรากฏการณ์ทางสังคม ที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่การพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา	20	20	15	12	13	14	9

จากตารางที่ 12 แสดงว่าครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่าปัจจัยที่ทำให้การเรียน  
การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาประสบผลสำเร็จเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุดของแต่ละ  
อันดับ ดังนี้ อันดับที่ 1 ความศรัทธาและความสนใจในการศึกษาและการสอนพระพุทธศาสนา  
อันดับที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและปรากฏการณ์ทางสังคมที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่การพัฒนา  
ค่านิยมทางพุทธศาสนา อันดับที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน อันดับที่ 4  
วิธีปฏิบัติของครู อันดับที่ 5 ความเป็นกัลยาณมิตรของครู อันดับที่ 6 ความสามารถของครูใน  
การสืบค้นข้อมูลจากพระไตรปิฎกและแหล่งข้อมูลอื่นๆ อันดับที่ 7 ประสบการณ์ในการสอนวิชา  
พระพุทธศาสนา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทาง  
พุทธศาสนาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการกำหนดวัตถุประสงค์  
เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>ก. วัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย</b>			
1. เข้าใจความหมาย ความสำคัญของค่านิยมทางพุทธศาสนา	4.16	0.67	เหมาะสมมาก
2. มีความเข้าใจที่จะนำความรู้สู่การปฏิบัติตามค่านิยมทาง พุทธศาสนาได้	4.15	0.69	เหมาะสมมาก
<b>ข. วัตถุประสงค์ด้านจิตพิสัย</b>			
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของค่านิยมทางพุทธศาสนาที่ ทำให้เกิดผลดีต่อชีวิตและนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	4.52	0.69	เหมาะสมมาก
<b>ค. วัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัย</b>			
4. ปฏิบัติตนตามค่านิยมทางพระพุทธศาสนา	4.27	0.68	เหมาะสมมาก
5. สามารถนำค่านิยมทางพุทธศาสนามาแก้ปัญหาได้	4.31	0.70	เหมาะสมมาก
6. เผยแพร่ค่านิยมทางพุทธศาสนาให้แก่ผู้อื่นเข้าใจได้	4.04	0.71	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่า การกำหนด  
วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย  
มีความเหมาะสมมากทุกประเด็น

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
1. สถานที่สอนมีความสะอาดและสงบ	3.99	0.85	เหมาะสมมาก
2. สถานที่สอนมีสิ่งโน้มน้าวจิตใจให้เกิดค่านิยมทางพุทธศาสนา เช่น พระพุทธรูป ป้ายคติธรรม รูปภาพการกระทำที่เป็น แบบอย่างอันดี	4.07	0.78	เหมาะสมมาก
3. สถานที่สอนมีพื้นที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติ	4.00	0.94	เหมาะสมมาก
4. สถานที่สอนอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ	3.36	1.17	เหมาะสมปานกลาง
5. ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับศิษย์	4.11	0.80	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่าการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาโดยรวมมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นสถานที่สอนอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ที่ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียน  
การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>1. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ใน กลุ่มศาสนพิธี</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
1. สาธิตและฝึกนักเรียนปฏิบัติศาสนพิธี	4.30	0.79	เหมาะสมมาก
2. แสดงละครหรือบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนพิธี	3.90	0.86	เหมาะสมมาก
3. จัดกิจกรรมสืบสอบ ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนพิธี	3.65	0.73	เหมาะสมมาก
4. ครูอธิบายประกอบการตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนพิธี	3.95	0.79	เหมาะสมมาก
5. อภิปรายประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติศาสนพิธี	4.07	0.82	เหมาะสมมาก
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</b>			
6. จัดโครงการกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันระหว่างวัด โรงเรียน และชุมชน	4.33	0.78	เหมาะสมมาก
7. จัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการเผยแพร่การปฏิบัติศาสนพิธีใน วันสำคัญทางศาสนา	4.29	0.76	เหมาะสมมาก
8. นักเรียนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตนในการประกอบศาสนพิธี แต่ละครั้ง	3.93	0.85	เหมาะสมมาก
<b>2. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ใน กลุ่มศาสนบุคคล</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
9. แสดงละครหรือบทบาทสมมติเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาในแต่ละบทเรียน	3.75	0.95	เหมาะสมมาก
10. ค้นคว้าและอภิปรายประวัติ ผลงานของบุคคลตัวอย่าง	4.11	0.71	เหมาะสมมาก
11. สนทนาซักถามเพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง	4.11	0.75	เหมาะสมมาก
12. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคล หรือการกระทำที่แสดงว่าปฏิบัติ ตามค่านิยมทางพุทธศาสนา	4.28	0.71	เหมาะสมมาก

## ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนบุคคล (ต่อ)</b>			
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</b>			
13. ให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพประวัติและผลงานของบุคคลตัวอย่างที่มีค่านิยมสอดคล้องกับบทเรียน	4.00	0.84	เหมาะสมมาก
14. ให้นักเรียนสัมภาษณ์พระสงฆ์หรือบุคคลตัวอย่างพัฒนา ค่านิยมทางพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต	3.82	0.85	เหมาะสมมาก
15. จัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการแสดงผลงานของบุคคลตัวอย่าง	3.87	0.82	เหมาะสมมาก
16. เขียนเรียงความในหัวข้อเรื่องบุคคลที่นักเรียนยกย่องและแนวทางการนำคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างมาปฏิบัติในชีวิตจริง	3.94	0.86	เหมาะสมมาก
<b>3. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนธรรม</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
17. อธิบายประกอบการตั้งคำถามเพื่อเชื่อมโยงหลักธรรมสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง	4.14	0.73	เหมาะสมมาก
18. ใช้กรณีตัวอย่างให้นักเรียนอภิปรายสภาพ ปัญหา และเสนอวิธีแก้ปัญหาด้านจริยธรรมและค่านิยมของบุคคล	4.29	0.70	เหมาะสมมาก
19. ฝึกปฏิบัติสมาธิแล้วสรุปคุณค่าที่ได้จากการปฏิบัติ	4.26	0.77	เหมาะสมมาก
20. ศึกษาคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา หรือเลือกเรื่องที่สนใจ เช่น ชาดก โดยเน้นคุณค่าและการนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.10	0.81	เหมาะสมมาก
21. สร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนตัดสินใจและแสดงค่านิยมของตนเอง	3.78	0.84	เหมาะสมมาก
22. แสดงละครหรือบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	3.89	0.89	เหมาะสมมาก
23. นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ได้พบทั้งในเชิงบวกและลบ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในชีวิตจริง	4.16	0.78	เหมาะสมมาก

## ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนธรรม (ต่อ)</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
24. จัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธี Storyline โดยนำเนื้อหาที่สอนมาผูกเป็นเรื่อง มีการกำหนดเส้นทางเดินเรื่องโดยใช้คำถามหลักองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น	3.79	0.91	เหมาะสมมาก
25. จัดอภิปรายถึงคุณค่า และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติในชีวิตจริง	4.11	0.80	เหมาะสมมาก
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</b>			
26. จัดทัศนศึกษาออกสถานที่	3.81	0.96	เหมาะสมมาก
27. จัดให้นักเรียนเข้าค่ายคุณธรรม	4.15	0.96	เหมาะสมมาก
28. จัดการแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	4.14	0.85	เหมาะสมมาก
29. นิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะ	4.14	0.71	เหมาะสมมาก
30. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน	4.10	0.82	เหมาะสมมาก
31. จัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการเผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.11	0.79	เหมาะสมมาก
32. จัดกิจกรรมพานักเรียนไปเยี่ยมและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติผู้ด้อยโอกาส	3.66	1.12	เหมาะสมมาก
33. นักเรียนศึกษาปัญหาสังคมแล้วเสนอแนวทางการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้แก้ปัญหาร่วมกับโรงเรียนและชุมชน	3.87	0.90	เหมาะสมมาก
34. เขียนเรียงความในหัวเรื่องคุณค่าและแนวทางการปฏิบัติหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	3.83	0.89	เหมาะสมมาก
35. จัดให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้ค่านิยมทางพุทธศาสนาในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เสนอความคิดเห็น จัดทำเป็นรายงานเสนอเป็นผลงาน	3.79	0.74	เหมาะสมมาก
36. ร่วมกับพระสงฆ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดทำเอกสารหรือนิทานที่เสริมสร้างค่านิยมทางพุทธศาสนาให้แก่โรงเรียนและชุมชน	3.79	0.99	เหมาะสมมาก

## ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ใน กลุ่มศาสนธรรม (ต่อ)</b>			
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ต่อ)</b>			
37. จัดให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้าง ค่านิยมทางพุทธศาสนา	3.94	0.82	เหมาะสมมาก
38. นักเรียนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตนในด้านค่านิยมและ จริยธรรม แล้วเสนอแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง ภายใต้คำแนะนำของครู	3.94	0.91	เหมาะสมมาก
39. ให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต หรือ การกระทำที่เป็นแนวทางการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.05	0.76	เหมาะสมมาก
40. มอบประกาศนียบัตรแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดี บำเพ็ญ ประโยชน์เพื่อส่วนรวม	4.14	0.89	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่าการจัดกิจกรรม  
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและ  
กิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเหมาะสมมากทุกประเด็น



ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ก. หลักการ</b>			
1. พิจารณาสื่อที่กระตุ้นให้ใช้ความคิด	4.24	0.76	เหมาะสมมาก
2. พิจารณาสื่อที่สร้างความสนใจไปสู่การปฏิบัติ	4.26	0.79	เหมาะสมมาก
3. พิจารณาสื่อที่สร้างความเข้าใจในสิ่งที่ เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น	4.21	0.73	เหมาะสมมาก
<b>ข. การใช้สื่อการเรียนการสอน</b>			
4. ของจริง	4.12	0.90	เหมาะสมมาก
5. ใบความรู้	4.40	0.66	เหมาะสมมาก
6. ใบงาน	4.11	0.79	เหมาะสมมาก
7. ชุดการสอน	3.91	0.90	เหมาะสมมาก
8. พระไตรปิฎก	3.68	0.76	เหมาะสมมาก
9. หนังสืออ่านเพิ่มเติม	3.87	0.81	เหมาะสมมาก
10. รูปภาพหรือภาพโปสเตอร์	4.09	0.79	เหมาะสมมาก
11. พจนานุกรมทางพระพุทธศาสนา	3.72	1.00	เหมาะสมมาก
12. นิทานชาดก หรือนิทานที่แฝงคติธรรม	3.97	0.98	เหมาะสมมาก
13. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ	4.40	0.71	เหมาะสมมาก
14. บทเรียนสำเร็จรูป	3.39	1.18	เหมาะสมปานกลาง
15. สไลด์	3.65	0.73	เหมาะสมมาก
16. วีดิทัศน์	3.65	1.05	เหมาะสมมาก
17. ซีดี-รอม	3.89	0.89	เหมาะสมมาก
18. เทปบรรยายธรรมะ / เทปเพลงธรรมะ	3.79	0.91	เหมาะสมมาก
19. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	3.75	0.93	เหมาะสมมาก
20. ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต			
20.1 สถาบันทางการศึกษาของสงฆ์	3.72	1.00	เหมาะสมมาก
20.2 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ความรู้ ด้านพระพุทธศาสนา	3.64	1.07	เหมาะสมมาก
20.3 องค์กรเอกชน	3.43	1.00	เหมาะสมปานกลาง
21. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด ศูนย์พระพุทธศาสนา	4.27	0.90	เหมาะสมมาก

## ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ข. การใช้สื่อการเรียนการสอน (ต่อ)</b>			
22. วิทยาการ			
22.1 พระสงฆ์	4.41	0.91	เหมาะสมมาก
22.2 แม่ชี	3.16	1.29	เหมาะสมปานกลาง
22.3 คฤหัสถ์	3.49	1.20	เหมาะสมปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่าสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับ หลักการใช้สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมาก ทุกประเด็น สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมาก ยกเว้นบทเรียนสำเร็จรูป ข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ตขององค์กรเอกชน วิทยาการที่เป็นแม่ชี และวิทยาการที่เป็นคฤหัสถ์ ที่ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>ก. หลักการ</b>			
1. เน้นการนำมาใช้ในชีวิตจริง	4.53	0.62	เหมาะสมมาก
2. ให้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.71	เหมาะสมมาก
3. เน้นพฤติกรรมของนักเรียนที่พัฒนาไปในเชิงบวก	4.37	0.67	เหมาะสมมาก
<b>ข. วิธีการ</b>			
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล			
4.1 สังคมมิติ	3.82	0.85	เหมาะสมมาก
4.2 แบบทดสอบ	4.17	0.83	เหมาะสมมาก
4.3 แบบสัมภาษณ์	3.93	0.84	เหมาะสมมาก
4.4 แบบวัดเจตคติ	3.83	0.53	เหมาะสมมาก
4.5 แบบสร้างสถานการณ์จำลอง	3.72	0.88	เหมาะสมมาก
4.6 แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม	4.19	0.82	เหมาะสมมาก
4.7 แฟ้มสะสมงาน	3.98	0.91	เหมาะสมมาก
5. ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลนอกจากครูผู้สอน			
5.1 นักเรียน	4.23	0.79	เหมาะสมมาก
5.2 เพื่อนนักเรียน	4.20	0.79	เหมาะสมมาก
5.3 ผู้ปกครอง	4.00	1.02	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาเห็นว่า การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผล และวิธีการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมมากทุกประเด็น

### ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา  
ค่านิยมทางพระพุทธศาสนาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียน  
การสอนพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความ  
เหมาะสมของการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ก. วัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย</b>			
1. เข้าใจความหมาย ความสำคัญของค่านิยมทาง พระพุทธศาสนา	4.30	0.67	เหมาะสมมาก
2. มีความเข้าใจที่จะนำความรู้สู่การปฏิบัติตามค่านิยมทาง พระพุทธศาสนาได้	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
<b>ข. วัตถุประสงค์ด้านจิตพิสัย</b>			
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของค่านิยมทางพระพุทธศาสนาที่ ทำให้เกิดผลดีต่อชีวิตและนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	4.00	0.81	เหมาะสมมาก
<b>ค. วัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัย</b>			
4. ปฏิบัติตนตามค่านิยมทางพระพุทธศาสนา	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
5. สามารถนำค่านิยมทางพระพุทธศาสนา来解决ปัญหาได้	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
6. เผยแพร่ค่านิยมทางพระพุทธศาสนาให้แก่ผู้อื่นเข้าใจได้	4.10	0.31	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน  
พระพุทธศาสนามีความเห็นต่อการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา ดังนี้  
วัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ เข้าใจความหมายความสำคัญของค่านิยมทาง  
พระพุทธศาสนา มีความเข้าใจที่จะนำความรู้สู่การปฏิบัติตามค่านิยมทางพระพุทธศาสนาได้ มีความ  
เหมาะสมมาก

วัตถุประสงค์ด้านจิตพิสัย ได้แก่ เห็นคุณค่าและความสำคัญของค่านิยมทางพุทธศาสนา ที่ทำให้เกิดผลดีต่อชีวิตและนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความเหมาะสมมาก

วัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ ปฏิบัติตนตามค่านิยมทางพุทธศาสนา สามารถนำ ค่านิยมทางพุทธศาสนา มาแก้ปัญหาได้ และเผยแพร่ค่านิยมทางพุทธศาสนาให้แก่ผู้อื่นเข้าใจได้ มีความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความ  
เหมาะสมของการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
1. สถานที่สอนมีความสะอาดและสงบ	4.10	0.56	เหมาะสมมาก
2. สถานที่สอนมีสิ่งโน้มน้าวจิตใจให้เกิดค่านิยมทางพระพุทธศาสนา เช่น พระพุทธรูป ป้ายคติธรรม รูปภาพการกระทำที่เป็น แบบอย่างอันดี	4.20	0.78	เหมาะสมมาก
3. สถานที่สอนมีพื้นที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติ	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
4. ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับศิษย์	4.40	0.51	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน  
พระพุทธศาสนาเห็นว่าการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพระพุทธศาสนา  
ได้แก่ สถานที่สอนมีความสงบและสะอาด สถานที่สอนมีสิ่งโน้มน้าวจิตใจให้เกิดค่านิยมทาง  
พระพุทธศาสนา สถานที่สอนมีพื้นที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติ และปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับศิษย์ มี  
ความเหมาะสมมาก

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความ  
เหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>1. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ใน กลุ่มศาสนพิธี</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
1. สาธิตและฝึกนักเรียนปฏิบัติศาสนพิธี	4.30	0.67	เหมาะสมมาก
2. แสดงละครหรือบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนพิธี	4.20	0.91	เหมาะสมมาก
3. จัดกิจกรรมสืบสอบ ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนพิธี	4.10	0.56	เหมาะสมมาก
4. ครูอธิบายประกอบการตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนพิธี	4.10	0.87	เหมาะสมมาก
5. อภิปรายประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติศาสนพิธี	3.90	0.73	เหมาะสมมาก
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</b>			
6. จัดโครงการกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันระหว่างวัด โรงเรียน และชุมชน	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
7. จัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการเผยแพร่การปฏิบัติศาสนพิธีใน วันสำคัญทางศาสนา	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
8. นักเรียนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตนในการประกอบศาสนพิธี แต่ละครั้ง	3.80	0.91	เหมาะสมมาก
<b>2. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ใน กลุ่มศาสนบุคคล</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
9. แสดงละครหรือบทบาทสมมติเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกานในแต่ละบทเรียน	3.80	0.91	เหมาะสมมาก
10. ค้นคว้าและอภิปรายประวัติ ผลงานของบุคคลตัวอย่าง	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
11. สนทนาซักถามเพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง	4.00	0.81	เหมาะสมมาก
12. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคล หรือการกระทำที่แสดงว่าปฏิบัติ ตามค่านิยมทางพุทธศาสนา	4.10	0.56	เหมาะสมมาก

## ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนบุคคล (ต่อ)</b>			
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</b>			
13. ให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพประวัติและผลงานของบุคคลตัวอย่างที่มีค่านิยมสอดคล้องกับบทเรียน	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
14. ให้นักเรียนสัมภาษณ์พระสงฆ์หรือบุคคลตัวอย่างเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต	4.60	0.69	เหมาะสมมากที่สุด
15. จัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการแสดงประวัติ ผลงานของบุคคลตัวอย่าง	4.10	0.87	เหมาะสมมาก
16. เขียนเรียงความในหัวข้อเรื่องบุคคลที่นักเรียนยกย่องและแนวทางการนำคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างมาปฏิบัติในชีวิตจริง	4.50	0.52	เหมาะสมมาก
<b>3. เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนธรรม</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน</b>			
17. อธิบายประกอบกรตั้งคำถามเพื่อเชื่อมโยงหลักธรรมสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง	4.20	0.78	เหมาะสมมาก
18. ใช้กรณีตัวอย่างให้นักเรียนอภิปรายสภาพ ปัญหา และเสนอวิธีแก้ปัญหาด้านจริยธรรมและค่านิยมของบุคคล	4.40	0.69	เหมาะสมมาก
19. ฝึกปฏิบัติสมาธิแล้วสรุปคุณค่าที่ได้จากการปฏิบัติ	4.40	0.69	เหมาะสมมาก
20. ศึกษาคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา หรือเลือกเรื่องที่สนใจ เช่น ชาดก โดยเน้นคุณค่าและการนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.10	0.73	เหมาะสมมาก
21. สร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนตัดสินใจและแสดงค่านิยมของตนเอง	4.10	0.73	เหมาะสมมาก
22. แสดงละครหรือบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	4.20	0.91	เหมาะสมมาก
23. นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ได้พบทั้งในเชิงบวกและลบ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในชีวิตจริง	4.40	0.69	เหมาะสมมาก



## ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนธรรม (ต่อ)</b>			
<b>ก. กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน (ต่อ)</b>			
24. จัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธี Storyline โดยนำเนื้อหาที่สอนมาผูกเป็นเรื่อง มีการกำหนดเส้นทางเดินเรื่องโดยใช้คำถามหลักองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น	4.20	0.78	เหมาะสมมาก
25. จัดอภิปรายถึงคุณค่า และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตจริง	4.30	0.82	เหมาะสมมาก
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</b>			
26. จัดทัศนศึกษาสถานออกสถานที่	4.20	0.91	เหมาะสมมาก
27. จัดให้นักเรียนเข้าค่ายคุณธรรม	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
28. จัดการแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	3.70	0.82	เหมาะสมมาก
29. นิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมะ	4.10	0.56	เหมาะสมมาก
30. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน	4.20	0.78	เหมาะสมมาก
31. จัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการเผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.00	0.66	เหมาะสมมาก
32. จัดกิจกรรมพานักเรียนไปเยี่ยมและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติผู้ด้อยโอกาส	3.90	0.73	เหมาะสมมาก
33. นักเรียนศึกษาปัญหาสังคมแล้วเสนอแนวทางการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้แก้ปัญหา ร่วมกับโรงเรียนและชุมชน	4.30	0.67	เหมาะสมมาก
34. เขียนเรียงความในหัวเรื่องคุณค่าและแนวทางการปฏิบัติหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	4.20	0.78	เหมาะสมมาก
35. จัดให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้ค่านิยมทางพุทธศาสนาในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เสนอความคิดเห็น จัดทำเป็นรายงานเสนอเป็นผลงาน	4.10	0.87	เหมาะสมมาก
36. ร่วมกับพระสงฆ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดทำเอกสารหรือนิทานที่เสริมสร้างค่านิยมทางพุทธศาสนาให้แก่โรงเรียนและชุมชน	4.00	0.81	เหมาะสมมาก

## ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	s	ความหมาย
<b>เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ใน</b>			
<b>กลุ่มศาสนธรรม (ต่อ)</b>			
<b>ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ต่อ)</b>			
37. จัดให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางพุทธศาสนา	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
38. นักเรียนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตนในด้านค่านิยมและจริยธรรม แล้วเสนอแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองภายใต้คำแนะนำของครู	4.20	0.63	เหมาะสมมาก
39. ให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต หรือการกระทำที่เป็นแนวทางการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.40	0.69	เหมาะสมมาก
40. มอบประกาศนียบัตรแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดี บำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม	4.30	0.67	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนามีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาซึ่งแบ่งตามกลุ่มของเนื้อหา ดังนี้

เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนพิธี ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนมีความเหมาะสมมากทุกประเด็น สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ จัดโครงการกิจกรรมทางศาสนาเกี่ยวกับศาสนพิธีร่วมกันระหว่างวัด โรงเรียน และชุมชน

เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนบุคคล ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนมีความเหมาะสมมากทุกประเด็น สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ให้นักเรียนสัมภาษณ์พระสงฆ์หรือบุคคลตัวอย่างเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต

เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่จัดอยู่ในกลุ่มศาสนธรรม ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้การสอนในห้องเรียนมีความเหมาะสมมากทุกประเด็น สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีเหมาะสมมาก และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ จัดให้นักเรียนเข้าค่ายคุณธรรม

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความ  
เหมาะสมสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ก. หลักการ</b>			
1. พิจารณาสื่อที่กระตุ้นให้ใช้ความคิด	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
2. พิจารณาสื่อที่สร้างความสนใจไปสู่การปฏิบัติ	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
3. พิจารณาสื่อที่สร้างความเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
<b>ข. การใช้สื่อการเรียนการสอน</b>			
4. ของจริง	4.30	0.82	เหมาะสมมาก
5. ใบความรู้	3.90	0.73	เหมาะสมมาก
6. ใบงาน	3.80	0.63	เหมาะสมมาก
7. ชุดการสอน	4.00	0.66	เหมาะสมมาก
8. พระไตรปิฎก	4.10	0.73	เหมาะสมมาก
9. หนังสืออ่านเพิ่มเติม	4.00	0.66	เหมาะสมมาก
10. รูปภาพหรือภาพโปสเตอร์	4.30	0.67	เหมาะสมมาก
11. พจนานุกรมทางพระพุทธศาสนา	4.00	0.94	เหมาะสมมาก
12. นิทานชาดก หรือนิทานที่แฝงคติธรรม	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
13. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ	4.70	0.48	เหมาะสมมากที่สุด
14. สไลด์	3.70	0.94	เหมาะสมมาก
15. วีดิทัศน์	4.00	0.81	เหมาะสมมาก
16. ซีดี-รอม	4.10	0.87	เหมาะสมมาก
17. เทปบรรยายธรรมะ / เทปเพลงธรรมะ	3.90	0.73	เหมาะสมมาก
18. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	4.20	0.78	เหมาะสมมาก
19. ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต			
19.1 สถาบันทางการศึกษาของสงฆ์	3.70	1.10	เหมาะสมมาก
19.2 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ความรู้ ด้านพระพุทธศาสนา	3.80	1.00	เหมาะสมมาก
20. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด ศูนย์พระพุทธศาสนา	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
21. วิทยากรที่เป็นพระสงฆ์	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา เกี่ยวกับหลักการใช้ สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมาก และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ พิจารณาสื่อที่สร้างความเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนาโดยรวม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ นิทานชาดกหรือนิทานที่แฝงคติธรรม ขำจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด ศูนย์พระพุทธศาสนา และวิทยากรที่เป็นพระสงฆ์

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนน  
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความ  
เหมาะสมของการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	s	ความหมาย
<b>ก. หลักการ</b>			
1. เน้นการนำมาใช้ในชีวิตจริง	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
2. ให้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.48	เหมาะสมมาก
3. เน้นพฤติกรรมของนักเรียนที่พัฒนาไปในเชิงบวก	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
<b>ข. วิธีการ</b>			
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล			
4.1 สังคมมิติ	3.80	0.78	เหมาะสมมาก
4.2 แบบทดสอบ	3.60	0.69	เหมาะสมมาก
4.3 แบบสัมภาษณ์	4.10	0.73	เหมาะสมมาก
4.4 แบบวัดเจตคติ	4.00	0.73	เหมาะสมมาก
4.5 แบบสร้างสถานการณ์จำลอง	4.30	0.66	เหมาะสมมาก
4.6 แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม	4.40	0.67	เหมาะสมมาก
4.7 แฟ้มสะสมงาน	4.10	0.69	เหมาะสมมาก
5. ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลนอกจากครูผู้สอน			
5.1 นักเรียน	4.10	0.87	เหมาะสมมาก
5.2 เพื่อนนักเรียน	4.10	0.87	เหมาะสมมาก
5.3 ผู้ปกครอง	4.00	1.05	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน  
พระพุทธศาสนาเห็นว่า การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา เกี่ยวกับหลักการ  
วัดและประเมินผลโดยรวมมีความเหมาะสมมาก และที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ เน้นการ  
นำมาใช้ในชีวิตจริง สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียน  
การสอนพระพุทธศาสนาเห็นว่ามีความเหมาะสมมากทุกประเด็น

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา  
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมทางพุทธศาสนา

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ ได้แก่ ควรเน้นวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งทาง  
กาย วาจา และใจ นอกจากนี้การวัดวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย และจิตพิสัยมีความสำคัญต่อการ  
ปฏิบัติในด้านทักษะพิสัยเพราะจะทำให้การประพฤติปฏิบัติแน่วแน่มั่นคงยิ่งขึ้น (1 ท่าน)

2. การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ได้แก่ บรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย  
ผ่อนคลายไม่เครียด เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (2 ท่าน)

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 ศาสนพิธี ได้แก่ ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมศาสนพิธี แล้ว  
ร่วมกันแสดงความคิดเห็น (5 ท่าน)

3.2 ศาสนบุคคล ได้แก่ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าประวัติและคุณธรรมของบุคคลตัวอย่าง  
ในท้องถิ่น (3 ท่าน)

3.3 ศาสนธรรม ได้แก่ นักเรียนค้นคว้าและอภิปรายหัวข้อธรรมะ (2 ท่าน) ครูนำ  
ข้อความจากพระไตรปิฎกมาให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์และอภิปรายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา  
แล้วเสนอแนวทางปฏิบัติ (2 ท่าน)

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 หลักการใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย  
และสอดคล้องกับบทเรียน (4 ท่าน)

4.2 การใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต (2 ท่าน) วิทยากรที่  
เป็นคฤหัสถ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า อนุศาสนาจารย์ (4 ท่าน)

5. การวัดและประเมินผล

5.1 หลักการวัดและประเมินผล ได้แก่ การวัดผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย (3 ท่าน)

5.2 วิธีการวัดและประเมินผล ได้แก่ การนำวิธีการวัดและประเมินผลแบบพุทธมาใช้  
เช่น ไตรสิกขา ปัญญา 3 อริยวัฑฒิ 5 (2 ท่าน)